

figyelmezteti olvasóit ténykedéseik, nevelő szándékú beavatkozásaik későbbi jó vagy rossz következményeire. Így nemcsak a házi nevelés mindennapi munkájában hasznosítható tanácsokkal szolgál, hanem általában is ébresztgeti és ébren tartja a nevelői felelősség tudatát. E jelességeihez járul világos, könnyed előadása, ami ilyen természetű, elsősorban nem szakembereknek készült munkában kétszeresen fontos. A könyvet azonban nemcsak a szülők kezében, hanem tanítók és a középiskola alsó osztályaiban tanító tanárok íróasztalán is ott szeretnők látni; sokoldalú szempontokból feldolgozott, itt inkább csak címszavakkal érzékeltetett gazdag tartalmával és tárgyalási módjával szülői értekezletre és népművelő előadásra való előkészületkor nekik is jó segítséget nyújthat.

Székelly Károly.

Lantos-Kiss Antal: Vezérférfiúság. Világi apostolok önnevelése. Budapest, 1940. 80, 185 lap.

Élvezetes, szellemesen megírt, kedves könyv. Kevesen olvastak ilyen könyvet. Telve van friss, eleven, egészséges életszemlélettel. Tárgya a lehető legidősebb. Nálunk bizonyos mértékben újszerű, sőt a katolikus nagy igazságok szelleméből kigyökereztetve szinte úttörő.

A vezérképzés vagy élharcos nevelése, mint fogalom, nem új. Megteremtője voltaképpen a kommunizmus, amikor pionírokat és agitátorokat képeztek a kommunizmus elgondolt eszméinek a terjesztésére. Hasonló célokat szolgál az olasz balilla vagy a Hitler-Jugend vezérképző intézményeinek a szervezete. Ezek pártjellegűek, azaz a saját világnézetüket igyekeznek az egész társadalomba beleyinni és végre is hajtani.

Lantos-Kiss Antal könyve éppen abban úttörő, hogy a katolicizmus örök igazságait teszi meg a vezér-nevelés alap gondolatává, azaz az univerzális, mindenkor és mindenütt érvényes, erkölcsrendre és szellemiségre épít. Így természetesen a könyv gondolatai és a szépen megírt fejezetek eredményei is egyetemesek, ünnepek, sőt magasztosak. Hiszen a katolikus anyaszentegyháznak szinte megmérhetetlen nevelési múltja áll mögötte. Ilyen értelemben a vezérférfiúság, mint eszme és gondolat, a mai és jövő ifjúság nevelésében a legfőbb célt szolgálja és pedig a belső tisztaságot, a befelé-élést, a meditatív »tisztá férfiú« eszményét. E téren a boldogult nagy veszprémi püspököt, Tóth Tihamér professzort, illeti a babérág.

Lantos-Kiss Antalnak ezt a művét nemcsak az ifjúság olvashatja lelkesedéssel és haszonnal, hanem — és éppen ez a mű nagy érdeme — mindenki, tehát olyanok is, akik már túl vannak az életrekesztés korszakán. Mindenestre lesz és kell is, hogy legyen haszna, ennek az egységes szellemben, lelkesedéssel, megírt munkának. Különösen a nevelőknek a kezéből kell az ifjúságnak átvennie, hogy a tiszta elvek szerint cselekvő, kifelé is élő és ható, szervező és vezető, keresztény magyar szép férfitípus kialakuljon.

Ez a munka tehát, teljesen idősebb. Főleg azért állja meg helyét, mert katolikus erkölcsi, pedagógiai és jellemteni elveken épül, ezek pedig örök értékűek és nem időhöz kötöttek.

Különösen is értékes, szinte ragyogó az a hely, amely a katolicizmus két-ézeresztendős tanítását, erkölcsrendjét, léleknevelő gyakorlatát a mai modern élgondolás szerint a mai életcél szolgálatába tudja állítani. Főnséges az a kép, amelyet Jézusról, mint vezérférfiúról rajzol. — Üdítőek és erős hatásuak, vonzók és így építők a mai ifjaktól idézett levelek, naplórészletek is. Kívánatos lett volna azonban, hogy több magyar ifjút említsen, mert ezek még vonzóbbak lettek volna. — Még külön kiemeljük azt a szép keresztény gondolatot, hogy a vezér a legfőbb szolga. A szolgálat gondolata egészen az Üdvözítőé (109. l.).

Ez a melegen megírt munka tételei szerint az ifjúság nevelésénél nemcsak a kamasszproblémák megoldását célozza, ez csak az első lépés; hanem igazi célja a lelki »többtermelők«, az »akarateremberek« nevelése a jelen és a jövő számára.

Minden nevelőnek igen melegen ajánljuk.

Vargha Damján.

Doros Gábor: Házasság gondozás. Az eugénia járható útjai. Az előszót írta dr. vitéz József Ferenc kir. herceg, bevezetéssel ellátta dr. Darányi Gyula. Budapest, é. n. 8-r., 163 l.

A házasság, a családi élet nagy jelentőségét ma már felesleges hangsúlyoznunk. Felkarolására vonatkozóan számos törekvéssel találkozunk, melyek részben kívánatosak, részben aggodalmat keltők. E kérdés hatalmas irodalmában is egyaránt találunk dicséretes és kifogásolható elméleteket. Az az út azonban, amit Doros Gábor e munkája a házasság gondozás céljából ajánl, minden tekintetben a *legnemesebb, legkifogástalanabb*. A szerző mélységesen átérzi, hogy a házasság nem csupán biológikum, hanem erkölcsi és szociális vonatkozású intézmény is, aminek gondozásánál mindezeket a szempontokat tekintetbe kell vennünk. Nagy felelősségérzet, józan mérséklet és emelkedett erkölcsi felfogás hatja át könyve minden lapját.

E gazdag tartalmú munka áttekintést ad a házasság gondozás minden ágáról. Az erkölcsi házasság gondozásnál erősen elítéli a »kettős erkölcsöt«, a késői házasságot, a prostitúció ifjúságrontó, erkölcsméltelyező, egészségpusztító és házasságot veszélyeztető hatását. De rámutat azokra a morális bajokra is, amik a házasságon belül elharapódtak, amilyenek a gyermektelenség, a válások nagy száma, az önzés, durvaság. Megdöbbenő adatokat sorol fel népünk szaporodásának rohamos csökkenéséről, felsorolva ezek okait és orvoslásukat. Ismerteti a degenerálódás veszélyét és az ellene küzdő eugéniai intézkedéseket. Örövendetesen kell megállapítatunk, hogy a Magyar Családvédelmi Szövetség e téren is teljesen a keresztény erkölcs alapján áll. Doros meggyőzően sorolja fel a jogi, erkölcsi és egészségügyi aggályokat a szélsőséges eugéniai intézkedésekkel, a sterilizálással és a kötelező házasság-előtti orvosi vizsgálattal, valamint az örökletes betegeknek a házasságtól való törvényes eltiltásával szemben, amik miatt egyébként oly nagy államférfiak, mint Mussolini, Salazar és Franco is tartózkodtak a szélsőséges eugéniai törvényektől. »Ne feledjük el« — mondja szerzőnk — »hogy ma-